

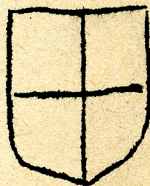
MEZINÁRODNÍ DEN NESLYŠÍCÍCH

70. výročí organizace neslyšících v Plzni ♦ 35. výročí Svazu invalidů

PLZEŇ - 1987

Vítáme Vás v Plzni

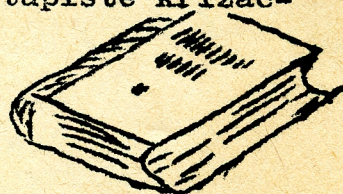
V pahorkaté, mírně zvlněné krajině, leží v jejím středu druhé největší město v Čechách, 4. v ČSR a 6. největší město v ČSSR - Plzeň. Přestože v oblasti nejsou horské masívy, je tento kraj vrchů, lesů a malých měst turisticky přitažlivý a historicky poutavý. Plzeňská pahorkatina je ze všech stran chráněna vyššími pohořími, což značně ovlivňuje její podnebí a snižuje množství srážek. Vodní toky na Plzeňsku skýtají většinou vhodné podmínky pro vodní turistiku. K vyhledávaným rekreačním oblastem patří Hracholuská přehradní nádrž na Mži (461 ha), České údolí na Radbuze (116 ha) a soustava Boleveckých rybníků.

Osídlování Plzeňska začalo již ve 3. tisíciletí před naším letopočtem, od poloviny 1. tisíciletí začalo postupné pronikání Slovanů. V 10. století vybudovali Přemyslovci nad Starým Plzeňcem hrad, samotná Plzeň jako královské město bylo založeno pozdě - roku 1295 králem Václavem II. Bylo to město na ploše asi 20 ha s půdorysem pravoúhlé sítě 15 ulic a ústředního náměstí, v jehož centru byl později vystavěn chrám sv. Bartoloměje. Město bylo obehnané hradbami, které byly v 19. století zbořeny a na jejich místě založeny sady (jediný pozůstatek

opevnění je možno vidět v Sadech 5.května pod Masnými krámy).

Ve 2.polovině 14.století se objevují na Plzeňsku první rysy předhusitské doby - stupají rozpory mezi církevní a světskou mocí. V tomto období zde také působil Václav Koranda st., který přivedl do města Jana Žižku, 25.března však odešli husité do Táboru a z Plzně se stala protihusitská bašta, nástupiště křižáckých výprav proti husitům.

Již krátce po vybudování patřila Plzeň k významným městům. Kulturní význam města dokládá, i ta skutečnost, že zde byl roku 1468 vytištěn nejstarší český prvotisk "Kronika Trojanská" a roku 1489 první český kalendář.

V 16.století město velmi rychle bohatlo z obchodu, rozvinutých řemesel a pivovarnictví (první písemná zpráva o vaření piva ve městě je z roku 1307). S příchodem vlašských stavitelů nastoupila renesance, která ovlivněna domácím prostředím, proměnila město v centrum renesance a zanechala mimořádně cenné památky nejen v měštanské architektuře, ale zvláště v budově radnice.

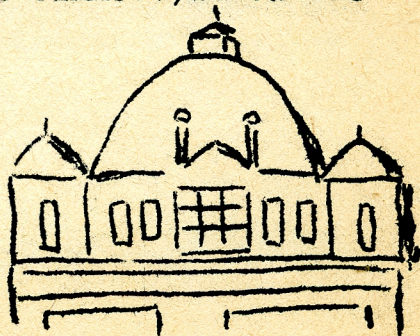
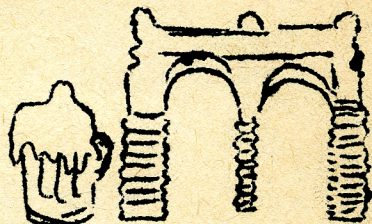
V 19.století se město začalo přelévat přes hradby, které se začaly postupně bourat. Rozvíjel se kulturní život, bylo postaveno první stálé divadlo (v roce 1832, druhé divadlo v Čechách po Praze, dnes v těchto místech stojí moderní budova Státní banky). S Plzní jsou v této době spjata taková jména jako Bedřich Smetana nebo Josef Kajetán Tyl. Nastal ohromný rozmach průmyslu. V roce 1842 byl založen Měštanský pivovar, jehož pivo překvapilo barvou, sněhobílou pěnou a osvěžující chutí. Úspěch Prazdroje

vedl ke vzniku dalších pivovarů: prvního ak -
ciového pivovaru Gambrinus(1869), společenského
pivovaru Prior(1893) a českého pivovaru Světo -
var(1910). V roce 1859 byla založena Valdštej -
nova strojírna (původně v Sedlci nedaleko Sta -
rého Plzně), ze kterého roku 1869 vznikly Ško -
dovy závody, když strojírnu zakoupil Emil Škoda.

Plzeňsko se hluboce zapsalo do dějin dělnic -
kého hnutí, prvními průkopníky socialismu byli
vůdci havířů na Radnicku, Mirošovsku a Nýřansku.

K největším úspěchům patřilo vydávání tisku a ustavení krajské
demokratické strany v srpnu 1892. Socialisté si postavili a od
roku 1894 také plně využívali první dělnický dům v Čechách -
dnes Odborový dům "Peklo"(dnes národní kulturní památka).

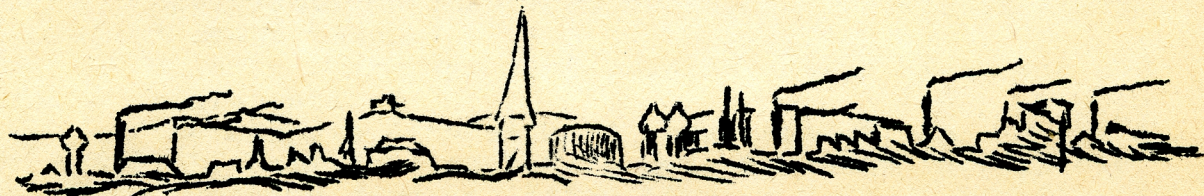
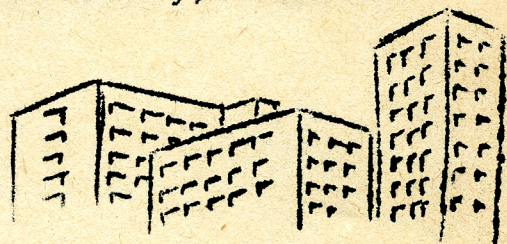
S rozmachem města souvisí i prudká stavební činnost, která bez
rozpaků ničí i mnohé historické stavební
památky. Tuto skutečnost nemůže vyvážit
ani fakt, že město dostalo četné repre -
zentační budovy. Bylo postaveno nové se -
cesní divadlo(dnes divadlo J.K.Tyla) v
letech 1899-1902. Stavitel Rudolf Štoch,
autor nové nádražní haly, spolupracoval
s Mikolášem Alešem, a tak se v Plzni mohl
zachovat mimořádný soubor domů s Alšovými
sgrafity.

V období mezi světovými válkami se rozrůstá výstavba i na předměstích, vznikají dělnické kolonie i náročnější rodinná a vilová zástavba v Doubravce, Na Slovanech, v Bezovce, na Lochotíně.

2.světová válka znamenala pro město těžké ztráty, situace se zlepšila až v průběhu 50.let, kdy znovu dochází k rozsáhlé bytové a občanské výstavbě. Postupně vyrostla nová sídliště Slovany, Bory, Doubravka, Skvrnany, v současné době je ve výstavbě Severní předměstí.

Dnes žije Plzeň bohatým kulturním životem, který je zabezpečen především díky stálým scénám Divadla J.K.Tyla a Loutkového divadla dětí Alfa, ve městě se koná řada koncertů a festivalů. Město má svá kina, kulturní domy (nejnovější z nich je Dům kultury ROH), muzea a galerie, studio Československého rozhlasu, mnohá sportoviště, ale také atraktivní okolí zajímavé nejen svou přírodní krásou, ale také z hlediska kulturně historického.

Mezinárodní den neslyšících

v Plzni

Celostátní oslavy MDN 1987
se konají v době, kdy naši
členové oslavují 70.výročí
VRSR, 70.výročí organizační
činnosti neslyšících na Plzeňsku a 35 let trvání
Svazu invalidů, ve znamení posjezdové aktivity XVII.
sjezdu KSČ.

Neslyšící občané se hlásí a ztotožňují se závěry XVII.sjez-
du KSČ, který mimo jiné vytýčil t.zv. 5 prioritních směrů ve
snaze povýšit na vyšší kvalitativní úroveň budování naší so-
cialistické vlasti do roku 2000 společně s ostatními státy
socialistického tábora.

Právě v tomto směru vyvstává problém neslyšících osob -
otázka vzdělanosti.

Hodnotíme nejprve činnost naší organizace v rámci 35 leté
činnosti. Získali jsme mnoho pro naše SP. Sociální jistoty
našich spoluobčanů jsou zajištěny, činnost v ZO je bohatá. Ale
nedostatky, které do dnešního dne máme, je třeba řešit. Je to

například úsek vzdělávání neslyšících a nedostatek výběru učebních oborů pro naši mládež. Nutno si položit otázku, čím to je, že naši SP nemají možnost dalšího studia a vhodný výběr povolání, pro který mají vlohy, který je zajímavý - ale chybí jim to nejhlavnější - sluch.

Moderní technika dává nové možnosti, které je nutno využít ve volbě povolání a k tomu přizpůsobit výuku na školách pro neslyšící, dále při orální výuce použít i řeč znakovou, která dává neslyšícím smysl slova a věci. Zapojit do výuky veškerou dostupnou techniku - videokazety, mikropočítače, televizi a další. Mluvíme-li o komplexní výuce, musíme do této výuky zahrnout všechny možné prostředky, které pomohou nejen k rychlému chápání učební osnovy, ale také k tomu, aby děti mohly sledovat bez únavy po celou vyučovací dobu svého učitele. Aby se učení stalo pro neslyšící radostí a těšili se na každé další vyučování bez obav, zda budou rozumět co vykládá učitel, měly jistotu, že rozumět budou a je na nich, aby vyvinuli vlastní snahu k získání dalších vědomostí, a přes svoji hluchotu měli možnost pokračovat ve studiích, nebo si zvolit svůj učební obor podle vlastního zájmu.

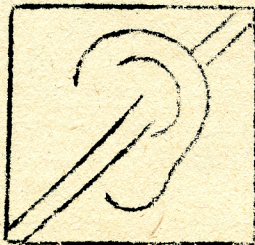
Svůj další úkol na tomto úseku má i sama ZO nebo rady SP při OV. Vzdělávání neslyšících je zakotveno v úkolech sociální rehabilitace SI v péči o SP. Úkolů je mnoho a je potřebné, aby ZO samy se zaměřily na úseky, které jsou schopny zvládnout. Rovněž tak rady SP musí mít svůj úkol a plnit jej v zájmu čle-

nů. Náš cíl je - co největší vzdělanost našim SP, co nejvíce informací pro neslyšící a výběr vhodných učebních oborů pro mládež.

Je to plně v souladu se závěry XVII. sjezdu KSČ, který požaduje při zvýšení tempa růstu národního hospodářství, vychovat odborníky k novým směrům a oborům práce.

Proto se scházíme každoročně k oslavám MDN, nyní se konají v Plzni, nejen k účasti, ale abychom si zamysleli nad tím, co jsme dosud vykonali, střízlivě hodnotit náš podíl v práci a činnosti pro naše neslyšící občany.

Dále ve spolupráci se státními orgány a institucemi vykonat ještě více ve prospěch neslyšících lidí, aby byli ještě platnější složkou občanů v naší socialistické společnosti.

70 let ORGANIZACE NESLYŠÍCÍCH V PLZNI

Dnes je tomu již 70 let, kdy byl v Plzni, v roce 1917, založen dnes již legendární Podpůrný spolek hluchoněmých "OUL". Historie neslyšících však sahá ještě dále, a to do let 1914-1916, kdy v Plzni žilo jen několik rodin čítajících asi 22 osob, žijících bez kulturního a společenského vyžití. Pochopitelně, že tehdejší Rakousko-Uherské mocnářství nemělo žádný zájem na zlepšení životních podmínek těchto těžce postižených lidí. Nezachovaly se nám z těch dob žádné dokumenty, a tak jen z vyprávění těch, kteří již mezi námi nežijí, víme, že si svůj život zpestřovali vzájemnými návštěvami a občasnými schůzkami vevinárně tehdejšího Anglického dvora na Palackého náměstí.

Určitou změnu v jejich životě přináší rok 1915, kdy do Plzně přichází pan Jan Zach, rovněž hluchoněmý, z Nových Syrovic na Moravě. Ten byl vlastně původcem organizovaného života neslyšících v Plzni. Nějaký čas totiž žil v Praze, kde již od roku 1868 existoval spolek hluchoněmých, a tam právě získával zkušenosti pro ustavení spolku v Plzni. V té době se již počet neslyšících, kteří se scházeli v Plzni, stále zvyšoval, a proto pomocí jistého advokáta byla v roce 1916 podána na tehdejší ministerstvo žá -

dost o povolení k ustavení spolku. Téměř rok museli čekat, než 19. srpna 1917 došlo z Prahy povolení k ustavení spolku hluchoněmých. Ustavující schůze, která pak hned byla svolána, schválila, aby ustavujícím předsedou byl právě Jan Zach, který byl původcem všeho dění.

Do ustavujícího výboru byli dále zvoleni: místopředseda Jan Šilhánek, jednatelé Barbora Světlíková a Otakar Wegrícht, pokladník František Šmolík, revizor Václav Boula, matrikář František Skala, členové výboru Josef Reindl, Václav Raichl a pan Škoda.

Rok 1918, kdy byla vyhlášena samostatnost ČSR, přijali neslyšící s radostným ohlasem a svoji radost projevíli velkou společenskou akcí, pro ně velmi nezvyklou. Bylo to společné zasedání neslyšících z Prahy, Českých Budějovic a Plzně, doplněné divadelním vystoupením plzeňských neslyšících. Tento divadelní soubor neslyšících vystupoval poprvé, a to pod vedením zkušeného ochotníka, jehož jméno se, bohužel, nedochovalo. Samotná slyšící veřejnost byla velmi překvapena, že se zde dalo skloubit vystoupení neslyšících s hudbou. Divadelní soubor účinkoval pak ještě dlouho a dobové fotografie dokazují, že nešlo o ledažaké hry, ale hry historické: Libuše - Lešetínský kovář a jiné.

Rok 1922 se stává dalším významným mezníkem v činnosti spolku. Na popud předsedy Jana Zacha zakupuje spolek jednopatrový dům ve Skvrňanech U Sokolovny, nyníjší Emingerovy ulice za dosti vysokou cenu - 120.000 Kč. Aby byl spolek schopen tuto částku zaplatit, bylo nutno pořádat spoustu akcí, tanečních zábav, vystou-

pení divadelního souboru, apod. Hlavně však bylo nutno požádat tehdejší obecní úřad o **povolení** pořádat sbírky. Ty byly nakonec povoleny, ale spolek musel **odevzdávat** ze sbírek jednu čtvrtinu na stavbu školy pro hluchoněmé děti, která se měla stavět na Borech a skutečně také postavena byla (nynější fakultní nemocnice). Celých pět trvala tato obětavá práce, a pak konečně v roce 1927, kdy spolek oslavoval 10 let svého trvání, byla částka splacena a spolek byl majitelem vlastního domu. V rámci oslav 10-letého trvání přišel soubor divadelníků s vystoupením velmi krásné hry "Lešetínský kovář", která se hrála v bývalé Měšťanské besedě (dnes ZK Škoda), za přítomnosti neslyšících z celých Čech, zástupců školy pro neslyšící mládež, zástupce tehdejšího starosty města Plzně, rodičů hluchoněmých dětí a jiných účastníků.

V roce 1930 vzniká **klub hluchoněmých turistů**, který, i když měl dost **bohatou** činnost, naplněnou zájezdy, výlety atd., byl v roce 1932 zrušen pro různé názory hluchoněmých na činnost tohoto klubu, neboť byly obavy z **roztržitelnosti** ve dvou organizacích, protože **turistika** pořádala také pod hlavičkou spolku.

Jedna věc byla u našich hluchoněmých předků opravdu zvláštností. Přesto, že žili v době kapitalistické a nebyli nijakou **bohatší** vrstvou, a spíše patřili do **dělnické třídy**, protože většinou sami **dělníky** byli, měli **jednu zvláštní výsadu**:

chodit o nedělích a svátcích elegantně oblečení. Ženy bývaly ustrojeny v dobových dlouhých šatech, doplněných krásnými širokými klobouky. U mužů bývaly oblíbeny fraky a smokingy.

Doba nacistické okupace měla těžký vliv na činnost spolku, stejně jako u všech jiných organizací. Hluchoněmí se sice scházeli, ale k větším akcím nedocházelo, a tak se ani nekonaly oslavy 25 let trvání spolku, které připadly na rok 1942. Fašistická persekuce nevynechala ani hluchoněmé, a tak členka Hedvika Tauberová musela odejít do Terezínského gheta a člen Stanislav Šmíd se dostal do koncentračního tábora. Oba se sice vrátili, ale St. Šmíd s podlomeným zdravím. Těžkou ranou pro spolek bylo, že téměř na konci války v dubnu 1945 při náletu na Škodovku americkým letectvem byl zasažen a z poloviny zničen spolkový dům hluchoněmých. Při tomto náletu zahynul Karel Kaska, syn hluchoněmých rodičů.

V roce 1943 vzniká v Plzni nová organizace, a to Sportovní klub hluchoněmých, bohužel z důvodu nedorozumění mezi oběma organizacemi dochází k tomu, že dosavadní výbor spolku odchází a je zvolen výbor nový, který spravuje obě složky súolečně. Do čela nového výboru je zvolen František Šilhánek.

Hluchoněmým přichází na pomoc v jejich organizační práci slyšící slečny Marta Raichlová a Milena Suchá, dcery hluchoněmých rodičů a pan Polívka, otec hluchoněmého sportovce. Ve spolku začínají pracovat další neslyšící osoby.

Skončením druhé světové války a osvobozením Československa Sovětskou armádou vzniká ve spolku hluchoněmých nový život a spolek začíná vyvíjet zajímavější činnost. V roce 1947 hluchoněmí oslavují 30 let svého trvání. Oslavy byly spojeny s vystoupením tanečního souboru hluchoněmých pod vedením M. Šídlové, které se konalo na spolkovém domě "Na Tivoli" (dnešní Svazáček). V rámci těchto oslav se též konal fotbalový turnaj hluchoněmých za účasti klubů z celé ČSR. Zároveň je v tomto roce znovu otevřen spolkový dům hluchoněmých, který byl opraven a zničená část byla dostavěna, takže mohly být poškozeným rodinám hluchoněmých přiděleny byty.

V roce 1953 dochází ve spolku ke stagnaci, neboť v té době již existoval Svaz čs. invalidů, který podobné spolky slučoval v jednu celostátní společenskou organizaci. Je pochopitelné, že jak v jiných centrech republiky, tak i v Plzni dochází k odporu ke sloučení. V té době také zaniká název hluchoněmí a začíná se používat název neslyšící, který správně vystihuje skutečnost, že jde o lidi s vadou sluchu, kteří se na veřejnosti dovedou domluvit.

Přesto, že v důsledku rozpuštění spolku dochází mezi neslyšícími k rozkolu, utvořila se skupina, která souhlasila se zapojením do Svazu čs. invalidů. Největší nesnáze byly se spolkovým domem. Jak již bylo řečeno, byl za války z poloviny zničen, ale po válce znovu obnoven. Přesto, že před obnovou byl spolek státními orgány ujištěn, že obnovu hradí stát, byli nakonec neslyšící

překvapení požadavkem státních orgánů o zaplacení obnovovací částky 960.000 Kčs, t. j. 177.000 Kčs nové měny. Je pochopitelné, že spolek ani nová organizace neslyšících nemohli takovou částku uhradit. Někteří funkcionáři odmítli nabídku Svazu šs. invalidů, aby byl dům dán do Svazu šs. invalidů, který by hypotéku uhradil, a tak bylo rozhodnuto předat dům městu Plzni, což se také stalo.

V té době vzniká zájmová skupina neslyšících, a SK hluchoněmých se odtrhává. Tak vznikly dvě organizace s odlišným posláním a přesto, že předseda tehdejšího okresního výboru Svazu šs. invalidů nabídl oběma složkám místnosti v Palackého ul., aby se mohly scházet společně, dochází k odtržení. Skupina asi 30 neslyšících přijímá nabídku Svazu šs. invalidů, a tak se ustavuje zájmová skupina neslyšících, do jehož čela byl zvolen Vladimír Kaizler. I členská základna se rozmáhala, a tak již v roce 1960 měla skupina 110 členů. Taneční soubor neslyšících nadále účinkuje, a to velmi úspěšně, ale bohužel soubor později zaniká pro nedorozumění obou organizací.

Život v zájmové skupině pokračoval nerušeně dál. Velkým přínosem bylo pořádání rekreačních turnusů, které pro neslyšící pořádali Svaz invalidů, protože to bylo něco, co ani SV ROH neslyšícím dát nemohli.

Přichází však rok 1968, rok plný roztráštěnosti a omylů. Volo se po všelijakých organizacích a reorganizacích. Tak jako v

jiných centrech se i zde volalo o ustavení Svazu neslyšících.

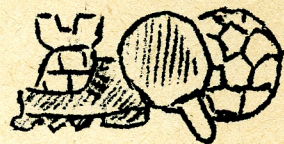
Vté době si neslyšící volí za předsedu s.Vl.Pokorného, se kterým pracuje malá hrstka obětavců. Když pak celostátní sjezd určil nové linie svazu, dostala plzeňská skupina neslyšících nový název - Základní organizace neslyšících při Českém svazu sluchově postižených.

Léta ubíhala, přesto však základní organizace získávala stále více organizační síly. Byl ustaven klub neslyšících žen, pořádány různé akce. Můžeme říci, že v současné době má základní organizace neslyšících v Plzni pevné postavení ve Svazu invalidů a to i přesto, že výbor základní organizace pracuje v novém složení pod vedením předsedy s.M.Hanzlíčka.

70 let uběhlo. Byla to dlouhá doba, plná bojů a práce, a proto je dnes nutné poděkovat našim předkům za započetí toho díla a našim úkolem nyní je jejich dílo dále rozvíjet ke spokojenosti všech neslyšících na Plzeňsku.

Le současné činnosti

TJ Neslyšících Plzeň

Tělovýchovná jednota Neslyšících Plzeň je jedinou sportovní organizací neslyšících v Západočeském kraji. V TJ je soustředěno celkem 5 oddílů-odborů, a to: kopaná, turistika, stolní tenis, šachy a ZRTV. TJ má celkem 163 členů (údaj z r. 1986), z toho připadá na muže 75, žen je 59, dorostenců je 18 (hoši 14, dívky 4), žáků je 11 (hoši 6, dívky 5).

V oddílu kopané je organizováno 26 členů TJ, ve stolním tenisu 36 členů, v odboru turistiky je 28 členů, v oddílu šachu je 5 členů a v odboru ZRTV je 43 členů-tělesně postižených. V TJ je 10 nositelů výkonnostních tříd, trenérů je 10, cvičitelé jsou 3, rozhodčí jsou 2.

Oddíly TJ získaly v soutěži "Vzorný" II. stupeň, a samotná TJ má "Vzorná" III. stupně. Nyní oddíly soutěží dále ol. stupeň, a TJ o 2. stupeň v soutěži "Vzorný". Neslyšící členové TJ odpracovali celkem 1009,5 hodin brigády na svém středisku v Lobzích, dále odpracovali 60 hodin v lese, a 60 hodin při výstavbě nového plaveckého bazénu na Slovanech. Dále v pedagogické a trenérské

činnosti ve všech oddílech bylo evidováno 470 hodin.

TJ Neslyšicích a jeho oddíly uspořádaly kromě svých mistrovských zápasů organizovaných MěV ČSTV Plzeň, doma 9 sportovních akcí a účastnily se 13 sportovních akcí neslyšicích v ČSSR.

Ve sběru bylo sebráno celkem 1902 kg surovin-papíru 773kg, železa 1060kg a různé 129 kg.

TJ Neslyšicích Plzeň ve své činnosti pro neslyšící úzce spolupracuje se ZQ SI neslyšicích a AMK neslyšicích, které též využívají středisko TJ ke své činnosti.

